

Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісі Экология және табиғат пайдалану комитетінің төрағасы А.А. Милютиннің 2013 жылғы 13 мамырда болған Үкімет сағатындағы қосымша баяндамасы

Құрметті Қабиболла Қабенұлы!

Құрметті әріптестер!

Министрдің баяндамасында келтірілген төтенше жағдайлардың алдын алу және халықты тиімді қорғауға қатысты позитивті қортыныдысын атап өту қажет деп санаймын.

Соңғы жылдары төтенше жағдайлардың санының төмендеу тенденциясы байқалады, әсіресе қаза тапқандар мен зардап шеккендердің санының азаюы ерекше қуантады, сондай-ақ төтенше жағдайлардан келген материалды шығындар мөлшері төмендеуде.

Төтенше жағдайлар министрлігі өткен қыстың өте қиын жағдайында міндеттерін ойдағыдай орындап шыққанын атап өту қажет. Бұл, құрметті әріптестер, министрліктің әртүрлі қызметтері арнаулы техникамен және апаттан құтқару жабдықтарымен тиісті түрде жабдықтандырылғаны тиісті номадан алыстығына қарамастан.

2013 жылдың бюджетінде біз осы мақсаттарға қаражатты көбейттік, бірақ ол жеткіліксіз.

Төтенше жағдайлар министрлігін материалдық-техникалық жарақтандырудың 2014-2018 жылдарға

арналған салалық бағдарламасын мүмкіндігінше тез арада дайындап, Үкімет кезекті республикалық бюджетті қарағанда осы мақсаттарға қаражатты көбейткенін қалар едік.

Ақыр аяғында халықтың қауіпсіздігі, олардың денсаулығы мен өмірі турасынан осыған байланысты.

Төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы құқықтық өріске келетін болсақ, өздеріңіз білесіздер құрметті әріптестер, қазір біздің Комитеттің қарауында «Азаматтық қорғау» заң жобасы және оған ілеспелі заң жобасы жатыр. Бұл заң жобалары төтенше жағдайларға қатысты қоғамдық қатнастарды реттейтін әртүрлі 6 заңды біріктіре ғана қоймай, Мемлекет басшысы Н.Ә. Назарбаевтың 2012 жылғы 9 сәуірдегі №1297-1 тапсырмасына байланысты адамдардың дүние-мүлкіне, денсаулығына, қоршаған ортаға, иелік объектілерге төтенше жағдайлардан келген залалды өтеу принципі мен анықтау тәртібін заң жүзінде бекіту де бар. Және тағы басқа жаңа нормалар.

Бұл нормалар жұмыс тобының отырыстарында **қызу** талқылануда. Палата басшылары бұл заңжобасын қаруға ерекше көңіл бөлуде.

Тіпті өткен аптада Мәжілістің төрағасы Н.З. Нығматулин осы заңжобаның талқылау барысын қарап, бұл тек қана

6 заңды шоғырландырып қана қоймай, төтенше жағдайлар кезінде халықты құлақтандыруда қазіргі заман жүйесі барлық мобилдік байланыстарды және телеарналарды, төтенше жағдай кезінде адамдарды қауіпсіз жерлерге көшіру (түнгі эвакуация бекеттерін құруға шейін), шахтаны газан арылту кезінде халыққа қауіпсіздікті қамтамасыз ету және т.б. тыңғылықты жете қаралатын барлық аспектілерді қамту керектігін атағаны да жеткілікті.

Осыған байланысты, құрметті әріптестер, әзірлеушілермен бірігіп, заң жобасының бірқатар нормаларын, түсініктердің айқын анықтамалары сияқты мынадай мәселелерді қайта жөнделдік: төтенше жағдайдың алдын алу, төтенше жағдайды жою, төтенше жағдайдың **залалын жою**.

Бұл заң жобасында төтенше жағдайлар министрлігінің функциясын басқа орталық және жергілікті атқарушы органдар өклеттігінен нақты ажыратуға бізге мүмкіндік берді.

Халықтың қауіпсіздігіне маңызды мәселе, оларға шұғыл медициналық және басқа да көмек көрсетуге, заң жобасында «112» бірыңғай кезекшілік-диспетчерлік қызметі жасалып жұмыс істейтіні жөнінде реттелетін нормалар болады.

Бұл қызмет төтенше жағдайлар жөніндегі шалынған қоңырауды барлық шұғыл қызметтерге, мекемелік немесе аймақтық тиесіліктеріне қарамай, таратып олардың осы жағдайларға жасаған әрекеттерін **үйлестіруге** мүмкіндік береді.

Елімізде **сенімді** өртке қарсы қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселесі, яғни мемлекеттік қызметтердің күшімен қатар өртке қарсы қауіпсіздікті ерікті қызметтер мен құрамалар қамтамасыз ететіні жөнінде жұмыс тобының талқылау кезеңінде өз шешімін **табады** деген үміттеміз. Бұл мәселені шешу үшін тек құқықтық нормалар ғана емес, ауқымды қаражат қажет.

Министрдің баяндамасында келтірілген қажетті 179 өрт депосының бүгінгі күні 7 ғана салынған. Бұл маңызды мәселе.

Депутаттар көтерген, мемлекеттік материалдық резервтертің қаражатын қолдану және ТЖМ-нің жедел резервінің құқықтық мәртебесін анықтау мәселелерін еске салмасқа болмайды.

ТЖМ жедел резерві қажеттігіне еш күмәнім жоқ. Бұл резерв төтенше жағдайларда зардап шеккендерге **тез арада және уақытында** көмек көрсету үшін керек.

Солай бола тұра, заң жобасында осы жедел резервтің мәртебесі анықталмаған. Бұл мемлекеттік материалдық

резервтен **тыс** бөлек резерв немесе мемлекеттік матрезервтің бір **бөлігі**, немесе басқаруын Үкімет емес Төтенше жағдайлар министрлігі жүзеге асыратын резерв болатынын шешу қажет.

Мемлекеттік матрезервтің қаражатын ішкі рынокқа реттеуші әсер ретінде қолдану мәселесі түсініктемені қажет етеді деп ойлаймын.

Сөзімнің қортындысында бұл мәселелер заң жобасын талқылау барысында толығымен шешілетінін атап өткім келеді.

Үкімет шешуін қажет ететін сұрақтар әлі де бар. Біз оларды бүгінгі Үкімет сағаты нәтижесі бойынша ұсыныста көсеттік.

Оларды талқылап мақұлдауларыңызды сұраймын.

Назарларыңызға рахмет.